

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/74/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413214753
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4413214753.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: P. D., bytom A. N., L. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., M. R. Štefánika 73, Nové Zámky, proti žalovanému: G.. Q. X., bytom A. N., I. bašta XXX/XX, zastúpenému JUDr. Petrom Križanom, advokátom so sídlom Kocelova 2, Nitra, o zaplatenie sumy 1.014,46 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16C/161/2013-117 zo dňa 30.09.2014 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 476,42 eura s 8,5 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 424,84 eura od 21.06.2013 do zaplatenia v splátkach po 25 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) vychádzajúc z približne rovnakého úspechu a neúspechu oboch účastníkov tak, že žiadny z nich nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uznesenia súd uviedol, že žalobca sa žalobou podanou dňa 21.06.2013 domáhal zaplatenia sumy 1014,46 eura s 8,5 % úrokmi z omeškania zo sumy 424,84 eura od 18.06.2013 do zaplatenia, pričom žalovaná suma pozostáva z úrokov z omeškania zo sumy 954,79 eur vyčíslených od 15.05.2008 do 29.05.2013 vo výške 589,60 eura a z trov právneho zastúpenia vyčíslených vo výške 424,84 eura, ktoré vznikli žalobcovi ako náklady v trestnom konaní. Žalovaný neuznal nárok žalobcu z dôvodu, že úroky z omeškania zo sumy 954,79 eura vypočítané ako čiastka 589,62 eura sú podľa neho neprimerane vysoké a ich výška 12,25 % je v rozpore s ustanovením § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.; správne má byť výška úrokov 8,5 % ročne. Navyše výška úrokov z omeškania sa v danom období od 15.05.2008 do 29.05.2013 menila. Zároveň vzniesol námietku premlčania a uvádzal, že žaloba vo výške 424,84 eur je nepreskúmateľná pre nešpecifikovanie úkonov právnej služby. Namietal aj to, že žalobca podal žalobu vo vlastnom mene, teda nie ako fyzická osoba - podnikateľ, u ktorého bola podľa rozsudku sp. zn. 3T/195/2011 spôsobená škoda. Keďže rozsudok Okresného súdu Nové Zámky v trestnej veci, ktorým bol žalovaný odsúdený a povinný uhradiť škodu vo výške 954,79 eura, nadobudol právoplatnosť 09.10.2012, poškodenej spoločnosti vznikol nárok na úroky z omeškania až po tomto dni. Žalovaný považoval tvrdenia žalovaného za účelové, v snahe oddialiť, resp. vyhnúť sa svojej povinnosti. Podľa neho námietka premlčania neobstoje a poukázal na ustanovenia § 110 ods. 1 a § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka. On je aktívne legitimovaný na podanie žaloby ako fyzická osoba, pretože ako podnikateľský subjekt ukončil svoju činnosť ešte dňa 25.06.2008.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 3T/195/2011-316 zo dňa 09.05.2012, právoplatným dňa 09.10.2012, bol obžalovaný Ing. Q. X. uznaný vinný, že ako bývalý obchodný zástupca firmy P. D. - A., so sídlom A. N., L. XX, G.: XX XXX XXX, spôsobil škodu vo výške 954,79 eura, čím spáchal prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona,

za čo bol odsúdený podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona a § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona na trest odňatia slobody 6 mesiacov s tým, že výkon trestu sa podmienene odložil na skúšobnú dobu 1 rok. Obžalovaný bol povinný uhradiť poškodenej spoločnosti škodu vo výške 954,79 eura podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku a so zvyškom nároku bola poškodená spoločnosť odkázaná na občianske súdne konanie podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku. Žalovaný škodu vo výške 954,79 eura zaplatil dňa 30.05.2013 na základe exekúcie u súdneho exekútora JUDr. Ing. Jozefa Štoreka. Súd prvého stupňa v ďalšom texte odôvodnenia konštatoval, aké úkony vykonal advokát poškodeného žalobcu v trestnom konaní a zároveň vyčíslil trovy poškodeného v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v sume 70,80 eura. V priebehu konania zástupca žalobcu spresnil, že žalobca si uplatňuje vyčíslené príslušenstvo pohľadávky - úroky z omeškania z priznanej náhrady škody za obdobie od 15.05.2008 do 29.05.2013 vo výške 589,62 eura, pretože si príslušenstvo pohľadávky uplatňoval i v trestnom konaní.

Rozhodnutie vo veci samej súd prvého stupňa odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 121 ods. 3, § 517 ods. 2, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj § 557 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré v odôvodnení citoval. Žalobu považoval za opodstatnenú len čiastočne a vychádzal z toho, že žalovaný bol trestným rozsudkom zaviazaný na zaplatenie náhrady škody poškodenému v sume 954,79 eura a keďže rozsudkom nebola určená lehota na plnenie, bol povinný ju uhradiť dňa 09.10.2012. V skutočnosti ju žalobcovi zaplatil až 30.05.2013 a túto skutočnosť potvrdil i žalovaný. Peňažné plnenie bolo zaplatené oneskorene, a tak súd priznal žalobcovi vyčíslené úroky z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 10.10.2012, t. j. nasledujúci deň po právoplatnosti rozsudku, ktorým bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie škody, do 29.05.2013 vo výške 51,58 eura. Vo zvyšnej časti súd žalobu týkajúcu sa vyčíslených úrokov z omeškania zamietol. Právny nárok na príslušenstvo pohľadávky nemohol vzniknúť skôr, ako bola samotná pohľadávka prisúdená žalobcovi. Škoda bola spôsobená žalovaným, v súvislosti s jeho porušením právnej povinnosti, ktorá je v príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom žalovaného a vzniknutou škodou. Uplatňovanú škodu nebolo možné priznať s poukazom na ustanovenie § 287 ods. 1 Trestného poriadku tak, ako to vyplýva z uznesenia Krajského súdu v Nitre č. k. 3To/66/2012-344, avšak nič nebránilo tomu, aby uvedená škoda bola priznaná v civilnom konaní. Súd mal preukázať, že žalobca si uplatňoval svoje základné práva v trestnom konaní, ktoré mu boli priznané, s čím mal určité výdavky v súvislosti s pribráním splnomocnenca, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia. I v rámci tejto časti uplatneného nároku ide o peňažné plnenie, a preto súd priznal žalobcovi nielen samotné trovy ale aj príslušenstvo, teda úroky z omeškania s tým, že žalovaný je v omeškani od 21.06.2013, t. j. od podania žaloby. Na úhradu priznanej sumy súd povolil žalovanému splátky s odkazom na ustanovenie § 160 ods. 1 OSP vzhľadom na to, že žalovaný je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 01.07.2009 a poberá dávky v hmotnej núdzi, z ktorých uhrádza nevyhnutné náklady na bývanie a výdavky na lieky.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý žiadal napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti zmeniť a žalovaného zaviazat' na zaplatenie splatných úrokov z omeškania v celkovej výške 538,04 eura a trov celého konania. Trval na zaplatení úrokov z omeškania vo výške 8,50 % zo sumy 954,79 eura od 15.05.2008 do 29.05.2013, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni, kedy sa skutok, za ktorý bol žalovaný uznaný vinným a odsúdeným, stal, až do dňa zaplatenia dlhu. Žalovaný sa dozvedel o tom, že je v omeškani s vrátením istiny spolu s príslušenstvom už v deň, kedy podvodným spôsobom vylákal finančné prostriedky pretože vedel, že pácha úmyselný trestný čin podvodu a že takto vylákané peniaze musí vrátiť poškodenému. Výška úrokov činí 589,62 eura a keďže súd prvého stupňa vyhovel žalobe v časti úrokov z omeškania len za dobu od 10.10.2012 do 29.05.2013 v celkovej výške 51,58 eura, žiadal uhradiť ešte aj úroky z omeškania za dobu od 15.05.2008 do 10.10.2012 vo výške 538,04 eura (589,62 - 51,58); žalovaný sa totiž do omeškania dostal nasledujúci deň po spáchaní trestného činu podvodu.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalobca ani v zápisnici o výsluchu poškodeného na polícii, ani na súde v trestnom konaní nikdy nežiadal tlmočníka. Súd správne uviedol, že príslušenstvo pohľadávky nemohlo vzniknúť skôr, ako bola samotná pohľadávka prisúdená žalobcovi, a preto správne žalobu zamietol.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a po prejednaní veci dospel k záveru, že nie sú dané podmienky ani na potvrdenie a

ani na zmenu napadnutého rozsudku v napadnutej zamietajúcej časti pre nedostatočné odôvodnenie a čiastočne aj pre nesprávny právny názor súdu prvého stupňa.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti, t. j. v prvom výroku, ktorým súd žalobcovi priznal zaplataenie náhrady trov trestného konania v sume 424,84 eura s 8,5% úrokmi z omeškania od 21.06.2016 do zaplataenia a úroky z omeškania vo výške 51,58 eura, v dôsledku absencie odvolania žalovaného nadobudol právoplatnosť uplynutím odvolacej lehoty. Predmetom odvolacieho konania teda zostala suma 538,04 eura ako zvyšok uplatnených úrokov z omeškania zo sumy 954,79 eura, a to za dobu od 15.05.2008 do 10.10.2012, a výrok o trovách konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca si v žalobe podanej dňa 21.06.2013 uplatnil okrem náhrady trov vynaložených v trestnom konaní aj zaplataenie úrokov z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka zo sumy 954,79 eura dôvodiac, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením náhrady škody ako peňažného dlhu dňom, kedy škodu spôsobil. V priebehu konania žalobca poukazoval aj na to, že úroky z omeškania si uplatňoval aj v trestnom konaní. Z rozsudku Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 3T/195/2011 zo dňa 09.05.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 3To/66/2012-344 zo dňa 09.10.2012 vyplýva, že žalovaný (obžalovaný) bol zaviazaný v rámci adhézneho konania na náhradu škody žalobcovi (poškodenému) v sume 954,79 eura a so zvyškom bol poškodený odkázaný na občianske súdne konanie. Z odôvodnenia oboch rozhodnutí nie je zrejmé, prečo a podľa ktorých zákonných ustanovení nebol daný dôvod na priznanie aj príslušenstva pohľadávky z titulu náhrady škody (§ 168 tretia veta Trestného poriadku) ako aj uplatnených trov poškodeného (§ 557 Trestného poriadku).

Pri rozhodovaní o žalobe v časti uplatnených úrokov z omeškania sa odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa nestotožnil s názorom žalobcu o tom, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu právnym titulom náhrady škody už momentom jej úmyselného spôsobenia, pretože takéto tvrdenie nemá oporu v zákone. Zároveň sa však odvolací súd nestotožnil ani so záverom prvostupňového súdu, že žalovaný sa dostal do omeškania až dňom po právoplatnosti trestného rozsudku, bez ohľadu na to, že trestným rozsudkom bola žalobcovi priznaná náhrada škody a nie aj zároveň úroky z omeškania. Právo na zaplataenia príslušenstva pohľadávky - úrokov z omeškania - nemôže vzniknúť skôr, než samotná pohľadávka. Právo žalobcu z titulu náhrady škody však nevzniklo až priznaním pohľadávky voči žalovanému rozsudkom súdu v trestnom konaní, ale toto právo vzniklo samotným jej spôsobením. Rozhodnutím súdu v adhéznom konaní v trestnom procese o priznaní pohľadávky žalobcu voči žalovanému bez súčasného rozhodnutia o uplatnenom príslušenstve pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) došlo síce k netradičnej situácii, no táto situácia nemôže viesť k záveru, že úroky z omeškania nemožno priznať samostatne, a to po zistení skutočnosti, kedy došlo k omeškaniu žalovaného s plnením peňažného dlhu.

V danom prípade na posúdenie momentu, kedy sa žalovaný dostal do omeškania, mal súd prvého stupňa aplikovať nielen ustanovenie § 517 ods. 1 prvej vety a ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani; ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, pričom výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Nato nadväzujúcim ustanovením je ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka, ktoré súd prvého stupňa opomenul aplikovať a podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Zo stanovísk žalobcu vyplýva, že úroky z omeškania popri istine si uplatňoval už aj v adhéznom konaní v rámci trestného procesu. Súd prvého stupňa sa s trestným spisom síce oboznámil, avšak zistenie skutočnosti, kedy konkrétne došlo k právne účinnému uplatneniu úrokov z omeškania a v akom rozsahu, nekonštatoval a túto právne významnú skutočnosť podľa § 563 Občianskeho zákonníka do odôvodnenia napadnutého rozsudku ani nepojal. Odvolací súd preto dospel k tomu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je pre nedostatočné odôvodnenie nepreskúmateľné. Totiž skutočnosť, že súd v trestnom konaní poškodenému priznal len istinu bez uplatnených úrokov z omeškania, sama o sebe neznamená, že poškodenému nemôžu byť úroky z omeškania priznané od skoršieho dňa v súlade s ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na to, že poškodený si samotnú pohľadávku a následne aj príslušenstvo pohľadávky uplatnil, avšak so zvyškom svojho nároku bol odkázaný na občianske súdne konanie.

S ohľadom na uvedené pre čiastočnú arbitrárnosť odôvodnenia rozsudku a nesprávne právne posúdenie odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) a ods. 2 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvého stupňa ustáli, kedy došlo k uplatneniu náhrady škody poškodeným v trestnom konaní a v rámci toho kedy došlo k právne významnému uplatneniu úrokov z omeškania; následne ustáli, ktorým dňom žalobca požiadal žalovaného o zaplatenie náhrady škody v súlade s ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka, a teda ktorým dňom sa žalovaný skutočne dostal do omeškania. Až na základe takéhoto zistenia bude môcť správne vo veci rozhodnúť. V zmysle § 226 OSP je súd prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu viazaný. Súd prvého stupňa zároveň zistí správne znenie priezviska žalobcu, ktorý v trestnom konaní vystupoval s priezviskom „. zatiaľ čo v občianskoprávnom konaní sa označil ako „Lozynskyy“.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne podľa § 224 ods. 3 OSP aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.